

Бєленічев І. Ф., Гуніна Л. М., Горчакова Н. О., Бухтіярова Н. В., Самура І. Б.,
Нагорна О. О., Риженко В. П., Моргунцова С. А., Зайченко Г. В.

СПОРТИВНА ФАРМАКОЛОГІЯ

[Підручник]

*Для студентів вищих закладів медичної освіти
Міністерства охорони здоров'я України*

ТОМ 2

Вінниця
НОВА КНИГА
2023

Рекомендовано вченою радою Запорізького державного медичного університету як підручник (протокол №2 від 26 жовтня 2022р.)

Авторський колектив:

Беленічев І. Ф., Гуніна Л. М., Горчакова Н. О., Бухтіярова Н. В., Самура І. Б.,
Нагорна О. О., Риженко В. П., Моргунцова С. А., Зайченко Г. В.

Рецензенти:

Oleynik S. A. — MD, PhD, Dr Sci, Full Professor, Research professors of Ewha Womans University Medical Center (EUMC), Seoul, Republik of Korea.

Супрун Е. В. — д.мед.н., професор кафедри медичного та фармацевтичного права, загальної клінічної фармації.

Беленічев І. Ф.

000 **Спортивна фармакологія. Том 2** : Навчальний посібник. /
І. Ф. Беленічев [та ін.]. — Вінниця : Нова Книга, 2023 — 640 с.

ISBN

У підручнику, відповідно до програми з курсу “Спортивна фармакологія” для студентів медичного факультету вищих навчальних закладів, представлено особливості дії лікарських препаратів і спеціальних харчових добавок під час їхнього застосування спортсменами та здоровими тренуваними особами у динаміці фізичних навантажень.

Ефекти й особливості застосування цих засобів у спортивній фармакології суттєво різняться від особливостей їхнього використання в клінічній фармакології. Метою підручника “Спортивна фармакологія” є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними положеннями спортивної фармакології, особливостями призначення лікарських засобів, спеціальних харчових, або дієтичних, добавок (які раніше мали назву БАД) для спортсменів, нутрицевтиків, парафармацевтиків, еубіотиків та безпекою, обґрунтованістю й ефективністю їх застосування за тривалих та інтенсивних фізичних і психоемоційних навантажень. Детально розглядаються дозволені у спорті засоби та методи, які дозволяють розширити можливості пристосування організму до надвисокої та граничної інтенсивності навантажень, прискорити постанавантажувальне відновлення, знизити частоту травмування атлетів і сприяти пролонгації періоду утримання максимальних можливостей (спортивне довголіття) та збільшенню ефективності змагальної діяльності при одночасному збереженні здоров'я та якості життя спортсменів.

Підручник призначений для студентів, інтернів і викладачів закладів вищої медичної освіти та профільних кафедр спортивної медицини ЗВО у галузі фізичного виховання, а також для спортивних лікарів і наукових співробітників, що працюють у цій сфері спортивної науки.

Для ознайомлення з можливостями спортивної фармакології може бути корисним для тренерів та атлетів.

УДК

У підручнику, відповідно до програми з курсу "Спортивна фармакологія" для студентів медичного факультету вищих навчальних закладів, представлено особливості дії лікарських препаратів і спеціальних харчових добавок під час їхнього застосування спортсменами та здоровими тренуваними особами у динаміці фізичних навантажень.

Ефекти й особливості застосування цих засобів у спортивній фармакології суттєво різняться від особливостей їхнього використання в клінічній фармакології. Метою підручника "Спортивна фармакологія" є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними положеннями спортивної фармакології, особливостями призначення лікарських засобів, спеціальних харчових, або дієтичних, добавок (раніше мали назву БАД) для спортсменів, нутрицевтиків, парафармацевтиків, еубіотиків та безпекою, обґрунтованістю й ефективністю їх застосування за тривалих та інтенсивних фізичних і психоемоційних навантажень. Детально розглядаються дозволені у спорті засоби та методи, які дозволяють розширити можливості пристосування організму до надвисокої й граничної інтенсивності навантажень, прискорити постанавантажувальне відновлення, знизити частоту травмування атлетів і сприяти пролонгації періоду утримання максимальних можливостей (спортивне довголіття) та збільшенню ефективності змагальної діяльності при одночасному збереженні здоров'я та якості життя спортсменів.

Підручник призначений для студентів, інтернів і викладачів закладів вищої медичної освіти та профільних кафедр спортивної медицини ЗВО у галузі фізичного виховання, а також для спортивних лікарів і наукових співробітників, що працюють у цій сфері спортивної науки.

Для ознайомлення з можливостями спортивної фармакології може бути корисним для тренерів та атлетів.

ЗМІСТ

Частина 1. Спеціальна спортивна фармакологія

1.1. Психомоторні стимулятори	12
1.2. Актопротектори	17
1.3. Адаптогени та інші природні біологічно активні речовини	25
1.4. Ноотропні засоби	83
1.5. Психоенергізатори	93
1.6. Антиоксиданти	102
1.7. Антигіпоксанти	116
1.8. Репаранти	128
1.9. Нейропротектори	133
1.10. Кардіопротектори	148
1.11. Антиаритмічні засоби	166
1.12. Особливості серцево-судинної системи у спортсменів та фармакологічна корекція її патологічних змін	182
1.13. Гепатотропні препарати	191
1.13.1. Гепатопротекторні засоби	193
1.13.2. Жовчогінні засоби	202
1.13.3. Препарати тваринного походження	217
1.13.4. Препарати, що містять есенційні фосфоліпіди	219
1.13.5. Препарати синтетичного походження	227
1.13.6. Препарати різних груп	230
1.13.7. Гомеопатичні засоби	235
1.13.8. Холелітолітичні засоби	237
1.13.9. Особливості застосування гепатотропних препаратів у спортивній медицині	239
1.14. Хондропротектори	247
1.15. Вітамінні препарати	251
1.16. Препарати макро- та мікроелементів	290
1.17. Ентеросорбенти	316
1.18. Анальгетики	347
1.19. Протизапальні препарати	358

1.20. Протиалергічні засоби	374
1.21. Засоби, що впливають на імунітет, — імуномодулятори	392
1.22. Засоби, що впливають на кровотворення та процеси згортання крові ...	414
1.23. Засоби, що впливають на органи дихання	457
1.24. Місцевоанестезуючі засоби	474
1.25. Транквілізатори та седативні засоби	480
1.26. Препарати гормонів та інші засоби, що впливають на ендокринну систему	490
1.27. Ферментні препарати та інгібітори ферментів.	506
1.28. Препарати амінокислот	513
1.29. Нестероїдні анаболіки (нестероїдні анаболізатори)	523
1.30. Препарати метаболічного типу	542
1.31. Препарати місцевої дії, які застосовують у бодибілдингу	572
1.32. Дієтичні добавки та їхня роль у підвищенні фізичної працездатності. ...	575
1.32.1. Загальна характеристика, класифікація та рекомендації щодо застосування дієтичних добавок з ергогенною дією у практиці спортивної підготовки.	575
1.32.2. Дієтичні добавки адаптогенного характеру.	582
1.32.3. Дієтичні добавки актопротекторної дії	587
1.32.4. Дієтичні добавки антиоксидантної спрямованості	591
1.32.5. Дієтичні добавки, що містять поліненасичені жирні кислоти	593
1.32.6. Дієтичні добавки анаболічної спрямованості	595
1.32.7. Дієтичні добавки, які використовують як пластичні субстрати	604
1.32.8. Дієтичні добавки для покращення енергозабезпечення.	610
1.32.9. Дієтичні добавки відновлювальної дії	615
1.32.10. Дієтичні добавки біорегулюючої дії	617
1.32.11. Регідранти	622
1.32.12. Загальні правила застосування дієтичних добавок та можливі схеми їх використання залежно від характеру навантажень.	624
1.33. Фармакологічні препарати, що лімітують фізичну працездатність спортсменів.	627
1.34. Взаємодія дієтичних добавок між собою	629
Рекомендована література.	630

Навчальне видання

**Бєленічев І. Ф.,
Гуніна Л. М.,
Горчакова Н. О.,
Бухтіярова Н. В.,
Самура І. Б.,
Нагорна О. О.,
Риженко В. П.,
Моргунцова С. А.,
Зайченко Г. В.**

Спортивна фармакологія

Том 2

Підручник

Редактор *В. О. Парфенюк*
Технічний редактор *Ж. С. Швець*
Коректор *Л. Я. Шутова*
Комп'ютерна верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 00.00.23. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Raleway. Друк офсетний. Ум. друк. арк.00,00. Зам. № 000.

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 56 01 87, моб. (067) 656 26 50.
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua